

פרשת ויצא – תורה ועבודה: למה הקדיש יעקב אבינו זמן רב לעבודת הפרנסה?

1. **רמב"ם סוף הלכות שמיטה ויובל:** ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו? מפני שהובדל לעבוד את ה' ולשרתו ולהורות דרכיו הישרים ... לרבים. לפיכך הובדלו מדרכי העולם, לא עורכים מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלים ולא זוכים לעצמן בכוח גופם, אלא הם **חיל ה'.**

בראשית ל: בכל כוחי עבדתי את אביכן ... ביום אכלני חורב [השמש שרפה כמו אש] וקרח בלילה.

ליקוטי שיחות ל/135: בפרשתנו מסופר על שהיית יעקב בבית לבן עשרים שנה, שבמשך זמן זה לכאורה לא היה באוהלה של תורה, מתאים לדיני התורה כי עסק באופן של 'בכל כוחי עבדתי את אביכן'. ומכל מקום, לא זו בלבד שדווקא בעת הזאת זכה ל'ויפרוץ האיש מאוד מאוד' - הצלחה גשמית וגם ובעיקר הצלחה רוחנית - אלא עוד זאת, שדווקא שם העמיד את שבטי ישראל (לבד מבנימין), ויסד את בית ישראל באופן של '**מיטתו שלמה**', דלא כאברהם ויצחק שיצאו מהם ישמעאל ועשו.

ואינו מובן: איך זה שיעקב הגיע להצלחה רוחנית - לא בזמן עיסוקו בתורה אלא דווקא - בהיותו **פועל בבית לבן?**

2. **בראשית כח:** ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. **רש"י:** לא היה צריך לכתוב אלא **וילך יעקב חרנה** ולמה הזכיר **יציאתו**? מגיד שיציאת צדיק מהעיר עושה רושם ... פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה.

בראשית כה, כז: ויעקב איש תם יושב אהלים. **תנחומא וישלח ט:** אין כתיב 'יושב אהל', אלא **יושב אהלים**, יוצא מבית מדרשו של שם והולך לבית מדרשו של עבר, ומבית מדרשו של עבר, לבית מדרשו של אברהם. **שמות רבה סה:** פירש מאביו **ונטמן** בבית עבר ללמוד תורה.

ליקוטי שיחות טו/254: בפרשת **ויצא** מדובר על **היציאה** של יעקב, הוא יצא מארבע אמות של תורה והגיע לעיר חרן, חרון אף של מקום, ושם עבד כרועה צאן אצל לבן, ובאופן של בכל כוחי עבדתי.

3. **מדרש הגדול פרשתנו:** נטל כל הבהמות שעלו בחלקו ונתנן לבניו לרעות אותן והוא רועה שאר צאנו של לבן, שאין השכיר רשאי לעשות לעצמו מלאכה עם מלאכת בעל הבית.

רמב"ם שכירות יג: 1. כדרך שמוזהר בעל הבית שלא יגזול שכר עני ... כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעל הבית ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן ... אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן ... 2. אין הפועל רשאי לעשות מלאכתו בלילה ולהשכיר את עצמו ביום.

4. **ברכות להב:** רבי שמעון בן יוחאי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ... תורה מה תהא עליה? אלא ... בזמן שישראל עושים רצונו של מקום, מלאכתם נעשית בידי אחרים, ורק כשאין ישראל עושים רצונו של מקום, מלאכתן נעשית ע"י עצמן.

בראשית אכח: ויברך אותם אלוקים ויאמר להם אלוקים: פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה. ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ.

אבות דרבי נתן כא: גדולה היא מלאכה, שכשם שנצטוו ישראל על השבת, כך **נצטוו על המלאכה**, שנאמר: ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום השביעי תשבות.

5. **תורה אור תחילת וישלח:** עם לבן גרתי ויהי לי שור וחמור כו' ... הודיעו שנגמר כל סדר התיקון דאצילות בתכלית השלמות, כי כל הבחינות ומדרגות בחינת שור וחמור וכו' כולם נבררו ונתקנו.

אור תורה להרב המגיד ממעזריטש עמוד 202: כל דבר שאדם לובש או אוכל או משתמש בכלי ... יש שם ניצוצות קדושות השייכים לשורש נשמתו (ושמעתי כי זהו הטעם שיש אדם שאוהב דבר זה ויש אדם ששונא דבר זה), וכשהוא משתמש באותו כלי או אוכל מאכל אפילו שצורך גופא הוא, מתקן הניצוצים. כי אחר כך עובד בכוח הזה שבא לגופו מאותו מלבוש או מאכל.